

NVF53 Utskottsmöte i Köpenhamn 2000-10-23

Plats: Vejdirektoratet, Köpenhamn, Danmark
Närvarande; se sidan 8.

1. Välkomsthälsning, godkännande av dagordning och föregående protokoll

Ordförande Matti Roine öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Dagordningen godkändes. Det gjordes en korrigering i föregående protokoll: ordförande för Danmark är Jan Kildebogaard.

2. Presentation av medlemmar

I början av mötet presenterade alla närvarande medlemmarna kort sig själva.

3. Via Nordica 2000 i Malmö - synpunkter

Matti Roine tackade Sverige som var ledande land förra kongressperioden för en väl genomförd kongress ur utskottets synvinkel.

NVF kongressen i Malmö diskuterades för att kunna skriva ner synpunkter hur kongressen gick ur NVF53 synvinkel. Dessa kommentarer skall användas speciellt när utskottet börjar planera kongressen år 2004.

Det nämndes bl.a. att utställningen kunde göras bättre. Det fanns flera tillverkare av olika utrustningar på utställningen och därför det är svårt att synas ordentligt där. Det nämndes också att det medför ganska mycket jobb att delta som utställare.

Det diskuterades också att det fanns möjlighet att provköra ISA-bilar och en Road Pricing-bil i utställningen. Detta var inte marknadsförd riktigt bra. Man borde väckt större intresse på något sätt för att få flera människor att provköra bilar.

Det nämndes att föredragen i Transportinformatik-sessionen var bra.

4. Verksamhetsplan för åren 2001-2004

Magnus Nygård presenterade förslaget till NVF53 Verksamhetsplan för kongressperioden 2001-2004. Verksamhetsplanen hade blivit utskickad till medlemmarna den 12 oktober för att det skulle finnas möjlighet för medlemmarna att bekanta sig med planen före mötet.

NVF styrelse har beslutit att samtliga utskott skall göra en verksamhetsplan, som revideras under kongressperioden. NVF styrelse eftersträvar speciellt kunskapsspridning utanför utskotten, nordiskt samarbete och användning av Internet.

De överordnade verksamhetsområdena för utskottsarbetet är (som det beslutades i utskottsmötet i Malmö):

- system för trafikstyrning och information
- behov och effekter av transportinformatik
- organisation av transportinformatik
- interoperabilitet och standardisering.

ERROR! STYLE NOT DEFINED.

Nordiskt samarbete sker främst genom seminarier som behandlar olika intressanta ämnen inom transportinformatikområdet. Utskottet skall inkludera en framtids- och strategiaspekt i sitt arbete i seminarier. Ämnen för seminarierna skall bli fastställda successivt under kongressperioden. Seminarier skal göras i samarbete mellan medlemsländerna och de kommer att vara riktade åt större publik än bara NVF53.

Andra viktiga saker i verksamhetsplanen är användning av NVF53 hemsidor (<http://www.samf.ntnu.no/nvf53>) även i fortsättningen för spridning av information. Utskottet skall också uppdatera terminologiordboken under kongressperioden. Verksamhetsplanen måste skickas till NVF styrelse den 15 November, och den skall presenteras för styrelsen den 8 December.

Förslaget diskuterades, och bl.a. följande saker togs upp i diskussionen:

- Flexibilitet för verksamhetsplanen är viktig, vi kan ju inte veta vad som är mest intressant t.ex år 2003.
- NVF53 borde också fundera på hur transportinformatik skulle göras mera synlig och samtidigt attraktiv
- Man borde koncentrera sig på, eftersom man oftast jobbar i EU-projekt när man jobbar i internationella projekt.
- Standardisering är ett viktigt område, där man skulle kunna arbeta på en nordisk nivå före man tar upp sakerna i t.ex. EU-projekt
- NVF53 arbetet skulle föras närmare trafikanterna, och att försöka få politiskt stöd för transportinformatik.
- Samarbete med andra NVF utskotten (t.ex. trafiksäkerhet, miljö) kan vara nyttigt
- olika viktiga saker är teknologier, strategier och visioner. Men även utskottet borde försöka fundera utbildningsfrågorna: det finns brist på unga inom området.
- Nu är vi för mycket koncentrerade i vägtrafik: även logistik och oskyddade trafikanter borde vara med i utskottets arbetsområde.
- Helhetssynvinkel är viktig. Vi vill ju använda transportinformatik för att uppnå trafikpolitiska mål.

Förslaget till verksamhetsplan skall justeras på basen av kommentarerna och Magnus Nygård skickar den nya versionen för ytterligare kommentarer.

5. Seminarier och möten

Nästa utskottsmöte (vårnöte 2001) hålles på Island. Björn Olafsson presenterade preliminära programmet för utskottsmötet. Björn delade ut en CD med fakta om Island till medlemmarna. Preliminärt datum är onsdagen den 27 Juni. Preliminära anmälningar för utskottsmötet på Island kommer att begäras före årets slut. Björn Olafsson gör ett preliminärt program för mötet.

Utskottsmötet på hösten 2001 hålles i Finland. Det Finska utskottet skickar ett preliminärt förslag med idéer osv. före utgången av detta år.

En viktig aspekt med speciellt seminarier är att alltid ha en nordisk synvinkel på dem. Alla seminarier samt programmet för dem skall göras i samarbete mellan medlemsländerna.

ERROR! STYLE NOT DEFINED.

6. Ordboken

Magnus Nygård presenterade läget med terminologiordboken med hjälp av en lägesrapport skriven av Kristian Appel.

NVF utskottets troligen mest kända arbete är terminologiordboken som innehåller den viktigaste terminologin inom transportinformatik på danska, finska, norska, svenska och engelska. Ordboken finns tillgänglig på Internet. Inom kongressperioden skall terminologin utvidgas och uppdateras. Målet är att en reviderad och utvidgad version skall färdigställas för remiss till sommaren 2001.

Arbetsgruppen består av Richard Muskaug (N) som koordinator samt Lone Dörge (DK), Ann Storkitt (S), Arvid Aakre (N) och Kristian Appel (FIN) som experter på transportinformatik. Styrgruppen för arbetet är Alf Peterson (S) som sammankallare, Finn Krenk (DK), Tore Hoven (N) och Mikko Karhunen (FIN).

Arbetsgruppen möttes i Malmö under kongressen för att lägga upp en plan för arbetet och har sedan dess hållit två tvådagars arbetsmöten i Sverige resp. Finland. Nästa arbetsmöte hålles i Köpenhamn i december. Arbetsgruppen har fördelat huvudansvaret de olika områden inom terminologin mellan de olika medlemmarna.

Den viktigaste delen av arbetet består av skapande av konsensus mellan experterna om termernas betydelse (definition) samt formuleringen av definition (allmängiltighet, tydlighet, språkriktighet mm). Denna konsensusbildning sker på arbetsgruppens tvådagarsmöten. Arbetsgruppen har i stort sett gått igenom alla delområden vad den gamla terminologin beträffar. Ett stort antal justeringar har gjorts i definitionerna, vissa termer har strukits eller delats upp samt nya initierats i detta sammanhang. Därutöver har den egentliga kompletteringen kommit rätt långt på några delområden.

Avsikten är att sammankalla styrgruppen i början av år 2001 och för den redovisa en preliminär utvidgad engelsk version. Därefter sker ännu en del kompletteringar och arbetsgruppen säkerställer, att konsensus råder om det slutliga förslaget. Sedan vidtar översättning till nationella språk. Fas I avslutas med att sända ut förslaget på nationella remisser under sommaren 2001.

Ordlistan kommer att bli kompletterad med även Isländska översättningar, när de är tillgängliga. Det nämndes också att det finns en möjlighet att kunna inkludera flera andra språk bl.a. tyska, franska, spanska och holländska i ordboken.

7. NVF53 på Internet

Arvid Aakre (webmaster) presenterade NVF53 hemsidornas (<http://www.samf.ntnu.no/nvf53/>) innehåll. På hemsidorna finns en adresslista över utskottets medlemmar, möteskallelser samt mötesprotokoll, länkar till andra hemsidor och naturligtvis en web-version av terminologiordboken osv.

Det diskuterades om några förbättringar på hemsidan:

- om möjligt, borde adressen till hemsidan bli enklare, t.ex: www.nvf53.com
- länkarna kunde grupperas enligt deras innehåll: trafikinformation, intressanta projekt, osv.

ERROR! STYLE NOT DEFINED.

Medlemmarna uppmanades att kontrollera ännu en gång att deras kontaktinformation är korrekt på nätet.

8. Informationsutbyte

Förslaget om hur informationsutbyte kommer att ordnas under kongressperioden 2001-2004 diskuterades. Magnus Nygård presenterade ett förslag som det Finska utskottet hade kommit fram till på deras möte.

Enligt förslaget skall det alltid på utskottsmöten ägnas tid åt formellt informationsutbyte, där samtliga länder får 15 minuter tid att presentera de mest intressanta projekt. På varje möte skall det också presenteras ett projekt mera noggrant.

Aktuella projekt i Sverige

GTIS är ett stort projekt i Stockholm, Göteborg och Malmö, som handlar om ett gemensamt system för trafikdatabas. Trafikdatabasen skall användas för trafikinformation och trafikstyrning i samverkan med lokala aktörer.

Projektet är indelat i 3 delar, vilka koncentrerar sig på :

1. vilka funktioner och problem skall lösas?
2. Teknisk plattform: verksamheten och funktionen ska bedöma kraven för teknologin, inte tvärtom
3. Avtal och samarbete: öppna gränssnitt.

Ett viktigt arbete är Nationell vägdatabas (NVDB) som kommer att fungera som basinfrastruktur för olika väginformatiktjänster i framtiden. T.ex NVDB måste uppfylla kraven för navigerbarhet.

Vägrafikledning i Stockholm är ett samarbetsprojekt mellan flera organisationer.

Multimodalitet är viktigt för Stockholm, eftersom nya kapacitetsstarka leder inte skall byggas, och man vill effektivisera användningen av trafiksystemet i regionen. Projektet har varit framgångsrikt då det har lyckats bryta ner strukturella gränser.

Vägverket har påbörjat ett projekt där man vill ge ut riktlinjer samt skissa metodiken för effektstudier. Bakgrunden för detta är att man vet dåligt vilka effekter olika system har. Som resultat från projektet kommer man att ge ut en bok som ger handledning för utvärdering av olika system.

ISA: Vägverket gör 4 storskaliga fältförsök i olika städer. Försöken omfattar 6,000 bilar som utrustas med stödjande system för hastighetsanpassning. Utrustningen håller på att installeras i fordon, och man förväntar sig att nästan alla bilar skall vara utrustade i december 2000.

Tekniken kommer att användas under året 2001 och slutrapporten publiceras i Juni 2002. Det viktigaste syftet med försöken är att studera acceptansfrågor.

OPTIS – Optimerad trafikinformation är ett samarbetsprojekt med Volvo, Saab, Vägverket och Peek. 2500 bilar kommer att bli utrustade med tekniken för floating car –metod. Syftet är att man vill få ut restid på de sträckor där det inte finns sensorer för trafikmonitorering.

Industrins synvinkel är att man måste få positivt cash-flow ur projektet för att man skall fortsätta med det. Bedömning om fortsättningen görs på våren 2001.

ERROR! STYLE NOT DEFINED.

Aktuellt i Norge

AUTOPASS –projektet handlar om tredje generationens vägbetalningssystem. Systemet kommer att täcka flera städer i Norge, och systemen i de olika städerna kommer att vara interoperabla. Interoperabiliteten täcker både tekniska och kontraktuella aspekter. Systemet ska fungera med 5,8 GHz On Board Units och ”central konto” för betalning. Mera information om projektet: <http://www.vegvesen.no/autopass/> .

Aktuella projekt i Danmark

FORTRIN programmet på DTU-CTT har til formål at udvikle og afprøve et kilometerbaseret kørselsafgiftssystem. Programmet har opstillet en kravspecifikation og et systemkoncept samt udviklet en demonstrationsmodel og en prototype. Prototypen anvendes til prøvekørsler i PROGRESS/AKTA projektet. Der er gennemført brugeranalyser, som er ved at blive behandlet, ligesom der skal gennemføres modelberegninger for at vurdere den trafikale effekt. Programmet afsluttes i maj 2001.

PROGRESS/AKTA: Københavns Kommune og DTU-CTT deltager i EU-projektet PROGRESS sammen med 7 andre europæiske byer (herunder Göteborg, Trondheim og Helsinki). Formålet med projektet er at undersøge mulighederne for og effekterne af at indføre kørselsafgiftssystemer i byer. I det københavnske forsøg AKTA skal afprøves en kilometerbaseret og en zonebaseret afgiftsform. Forsøget gennemføres ved hjælp af GPS-baseret udstyr i bilerne, og leverancen af udstyret er netop sendt i EU-licitation. For at afprøve alle aspekter af et storskalaforsøg med op mod 500 deltager, gennemføres netop nu et pilotprojekt, baseret på det udstyr, der er udviklet i FORTRIN.

Det danske ISA projekt hedder INFATI Intelligent FartTilpasning. I projektet udvikles og afprøves en såkaldt On Board Unit (OBU) der er GPS baseret og som advarer trafikanterne ved stemme + lys når hastighedsgrænsen afprøves. Forsøget gennemføres i Aalborg, hvor hastighedsgrænserne på alle veje i kommunen er indlagt på et digital kort. Udstyret afprøves på ialt 24 familiebiler i hver 6 uger. Undersøgelserprogrammet omfatter dels adfærdsregistreringer før/efter og dels spørgeskemaundersøgelser/focusgruppeinterview blandt de 24 familier. Forsøget forestås af Aalborg Universitet.

Aktuellt på Island

Björn Olafsson presenterade Vegagerdin’s trafikinformationssystem (kopia delades ut). Det finns planer att utbygga systemet inom 2-4 år. Trafikinformation koncentrerar sig i väglags- och annan information.

Aktuella projekt i Finland

Strategi för Vägförvaltningens vägtrafikledning håller på att uppdateras. Transportinformatiken har utvecklats relativt snabbt under de senaste åren, och också kraven och förväntningar inom området har förändrats. Vägförvaltningens vision om framtiden till år 2015 definieras i strategiarbetet, och vad som behövs göras inom området för att uppnå de olika målen.

Enligt strategin skall Vägförvaltningen koncentrera sig inom de närmaste åren på utbygganden av trafikmonitorering för att ha en bra bas för olika tjänster speciellt inom trafikinformation. Vägförvaltningen kommer i framtiden att ge ut myndighetstjänster och

ERROR! STYLE NOT DEFINED.

tjänster som bedöms vara allmänt nyttiga. Vägförvaltningen skall även befrämja utveckling av kommersiella tjänster.

Strategi för Vägförvaltningens vägtrafikledning – Nylands vägdistrikt

Nylands region i Vägförvaltningen har gjort ny strategi för åren 2001-2005. De principiella riktlinjerna är likadana som i hela Vägförvaltningens strategi, men koncentrerar sig naturligtvis mera på konkreta projekt. Nylands vägdistrikt skall enligt strategin förbättra trafikmonitorering under åren 2001-2003. Därefter koncentrerar man sig mera på förverkligande av trafikstyrningssystem. Trafikstyrningssystem skall utbyggas i samband med förverkligandet av stora vägbyggnadsprojekt.

Reseplaneringssystem för Kollektivtrafik i huvudstadsregionen

Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD beställer ett system för planering av kollektivtrafikresor. Planeringssystemet skall genomföras på Internet, och därefter skall det vidareutvecklas så att systemet kan användas via mobila terminaler.

Systemet skall fungera så att resenären skickar ett meddelande om sin resa (startpunkt, destination, tid för ankomst/avgång) och sedan får en beskrivning av resan till sin mobiltelefon. Systemet kommer att innehålla tidtabellsinformation om alla lokala busslinjer, tågen, metro och spårvagn.

VIKING-projekt

VIKING-projektet presenterades kort. Danmark, Sverige, Finland, Norge och Nord-Tyskland är med i Viking. Viking projektet påbörjades i 1996 och är nu in i fjärde fasen, och kommer (sannolikt) att fortsätta i en flerårig fas för åren 2001-2006.

Viking-projektet har innehållit de flesta projekten inom vägtransportinformatik, som har gjorts i Viking-medlemsländerna den tid att Viking har pågått.

Inom Viking finns det en hel del samarbete och standardisering och harmonisering är ett av syften.

9. Övriga frågor

Workshop om ADVISORS

Under måndag-förmiddagen hade NVF53 medlemmar möjlighet att delta i ett workshop om EU-projekt ADVISORS. I konsortiet ingår VTI och VTT från Norden.

Huvudmålet för projektet är att ta fram ett implementeringsscenario för vägtransportinformatik. Med de olika systemen vill man befrämja säkerhet, framkomlighet och miljö. Genom workshops som hålls för experter vill man få fram deras åsikter om olika system och deras införande.

Första rapporten, Inventering, är redan skriven. ADVISORS innehåller också en riskanalys som i detalj studerar: beteendeförändringar, juridiska aspekter, ”vad som är farligt” och ”vad är det som motverkar implementering”.

Mera Information. <http://www.advisors.iao.fhg.de> .

Seminariet om Trafikstyrning

Seminariet om trafikstyrning var på tisdagen den 24 Oktober. Seminariet anordnades i samarbete mellan Ingenjörföreningen i Danmark och det danska NVF53 utskottet.

ERROR! STYLE NOT DEFINED.**10. Nästa möte**

Nästa förbundsutskottsmöte kommer att hållas på Island i Juni. Ankomsten till Reykjavik onsdagen den 27. Juni, möte och tekniskt besök på torsdagen den 28. Mötet avslutas med utflykt till norra Island den 29.-30. Juni. (Mera information senare.)

Nästa ordförande och sekreterarmöte kommer att hållas i Mars 2001.

Deltagare

Matti	Roine	Kommunikationsministeriet	Finland
Magnus	Nygård	Vägverket	Finland
Kari	Heinäniemi	Peek Traffic Oy	Finland
Anna	Schirokoff	VTT Statens tekniska forskningscentral	Finland
Jan	Kildebogaard	Danmarks Tekniske Universitet (DTU)	Danmark
Jens	Thordrup	COWI Rådgivende Ingeniører AS	Danmark
Niels	Bahnsen	NIRAS, Rådgivende ingeniører og planlæggere A/S	Danmark
Knud	Grøndahl Mortensen	Hansen og Henneberg Rådgiv. Ing.	Danmark
Bent	Rolfsted	Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	Danmark
Niels Erling	Larsen	Vejdirektoratet	Danmark
Harry	Lahrmann	Aalborg Universitet AAU	Danmark
Peter	Sonne	Hovedstadens Udviklingsråd (HUR)	Danmark
Peter E.	Schøller Rasmussen	Københavns Kommune	Danmark
Björn	Ólafsson	Vegagerdin	Island
Arvid	Aakre	NTNU / SINTEF	Norge
Jan Vidar	Myrland	Statens vegvesen Telemark	Norge
Even	Myhre	Statens Vegvesen Sør-Trøndelag	Norge
Trond A	Karlsen	Statens vegvesen Hordaland	Norge
Kent	Olsson	Vägverket	Sverige
Jonas	Sundberg	VBB/VIK	Sverige
Torbjörn	Biding	Vägverket	Sverige
Michael	Cewers	PEEK Traffic	Sverige
Lena	Nilsson	VTI	Sverige
Lars	Sahlin	AerotechTelub	Sverige
Håkan	Bergeå	Borlänge kommun	Sverige
Rolf	Jeppsson	Vägverket	Sverige
Arne	Lindeberg	Vägverket	Sverige
Alf	Peterson	Vägverket	Sverige
András	Várhelyi	Lunds Universitet	Sverige